

“Οι ελληνικές προτεραιότητες για το Πρόγραμμα Περιβάλλον στο πλαίσιο της στρατηγικής της Ευφυούς Εξειδίκευσης (Προγραμματική Περίοδος 2014-2020)”

**Ενημερωτική Ημερίδα
για την Ενέργεια και το Περιβάλλον στον Ορίζοντα 2020**

Δρ. Αντώνιος Γυπάκης

Αναπλ. Εθνικός Εκπρόσωπος της Κοινωνικής Πρόκλησης 5 στο Πρόγραμμα «ΟΡΙΖΩΝ 2020» της ΕΕ και Υπεύθυνος της Πλατφόρμας Καινοτομίας της ΓΓΕΤ για το Περιβάλλον και την Βιώσιμη Ανάπτυξη

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Αθήνα, 12 Ιανουαρίου 2015

Όραμα - Κεντρικός στόχος του τομέα «Έρευνα ,Τεχνολογία και Καινοτομία» για το 2020

«Η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση του τομέα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας ώστε να αποτελέσει το βασικό πυλώνα για τη **βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων**

- μέσω της παραγωγής, διάδοσης και ενσωμάτωσης της νέας γνώσης και της καινοτομίας στα υπάρχοντα αλλά και σε νέα παραγωγικά συστήματα και αλυσίδες αξίας,
- αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα τις νέες κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες που παράγονται από την έλλειψη πρόσβασης στη νέα τεχνολογία».

Προτεραιότητες Έξυπνης Εξειδίκευσης

Αγρο-
Επιστήμες
&
Τεχνολογίες
Τροφίμων

Ενεργειακές
τεχνολογίες

Περιβάλλον
&
Βιώσιμη
Ανάπτυξη

Τεχνολογίες
Πληροφορικής
&
Επικοινωνιών

Τεχνολογίες
υγείας -
φαρμάκων

Τεχνολογίες
Υλικών &
Κατασκευών

Οικονομία και Τεχνολογίες που σχετίζονται με την Θάλασσα

Τουρισμός και Βιομηχανία της Εμπειρίας

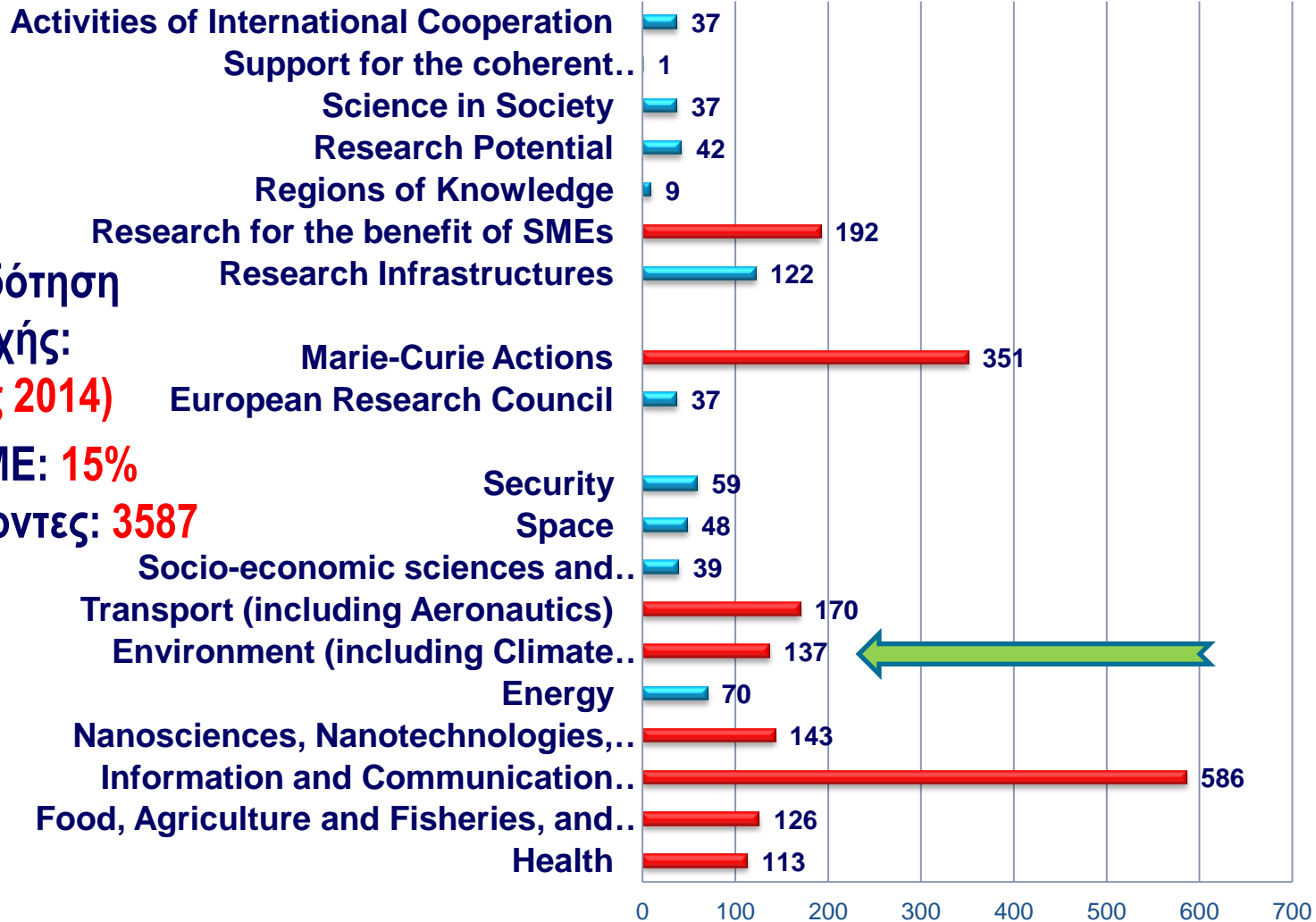
Μεταφορές και logistics

Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής:
Νανο-τεχνολογία, Βιοτεχνολογία, Φωτονική, Προηγμένα Υλικά
Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες
Ερευνητικές Υποδομές

Ελληνική συμμετοχή στο FP7

Υπογεγραμμένα συμφωνητικά συνεργασίας

Συνολική χρηματοδότηση
ελληνικής συμμετοχής:

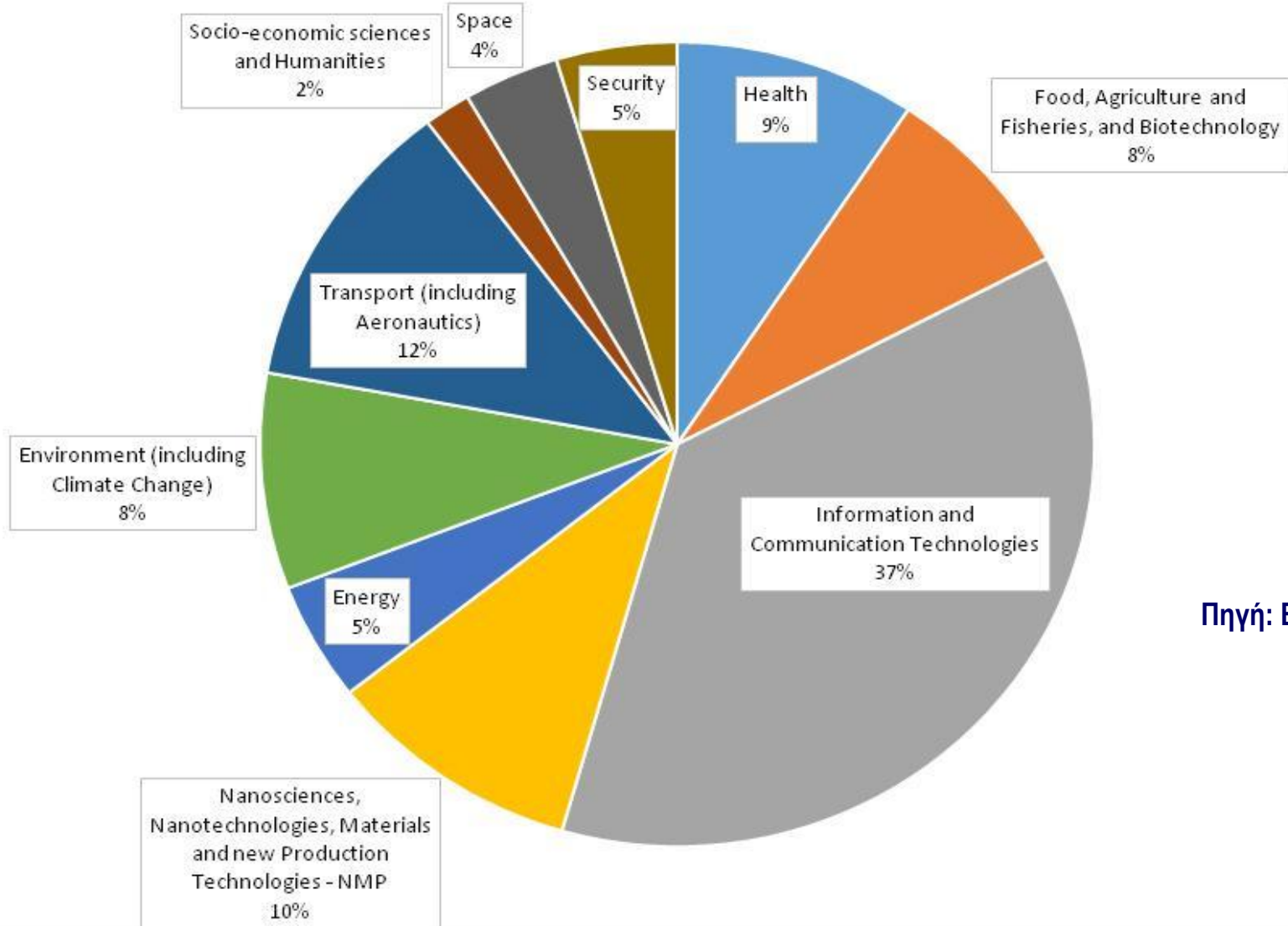
974 Mio. € (Μάρτιος 2014)

Χρηματοδότηση μΜΕ: **15%**

Έλληνες συμμετέχοντες: **3587**

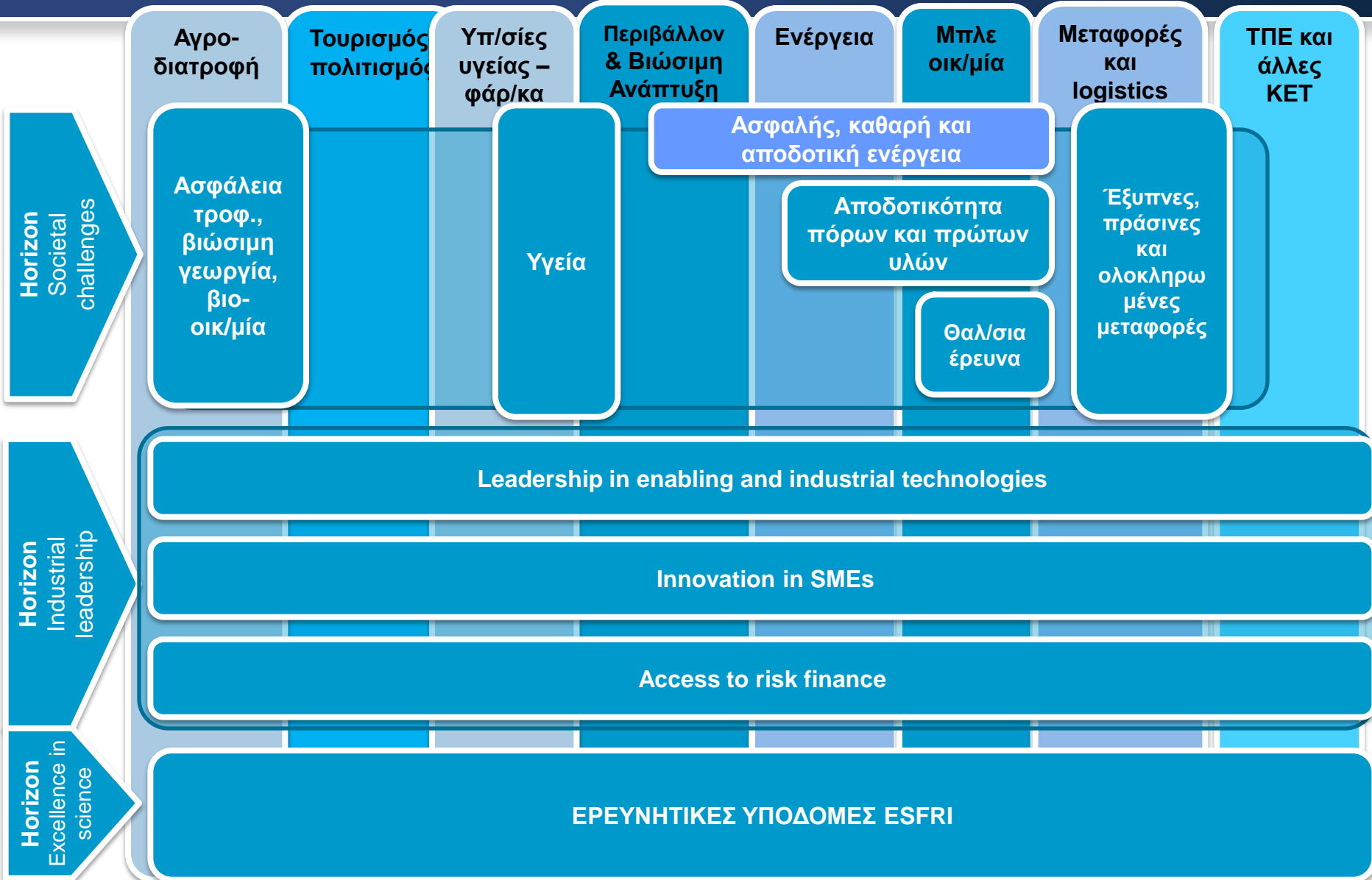
Ελληνική συμμετοχή στο FP7

COOPERATION: Κατανομή ελληνικής συμμετοχής

Πηγή: ΕΚΤ

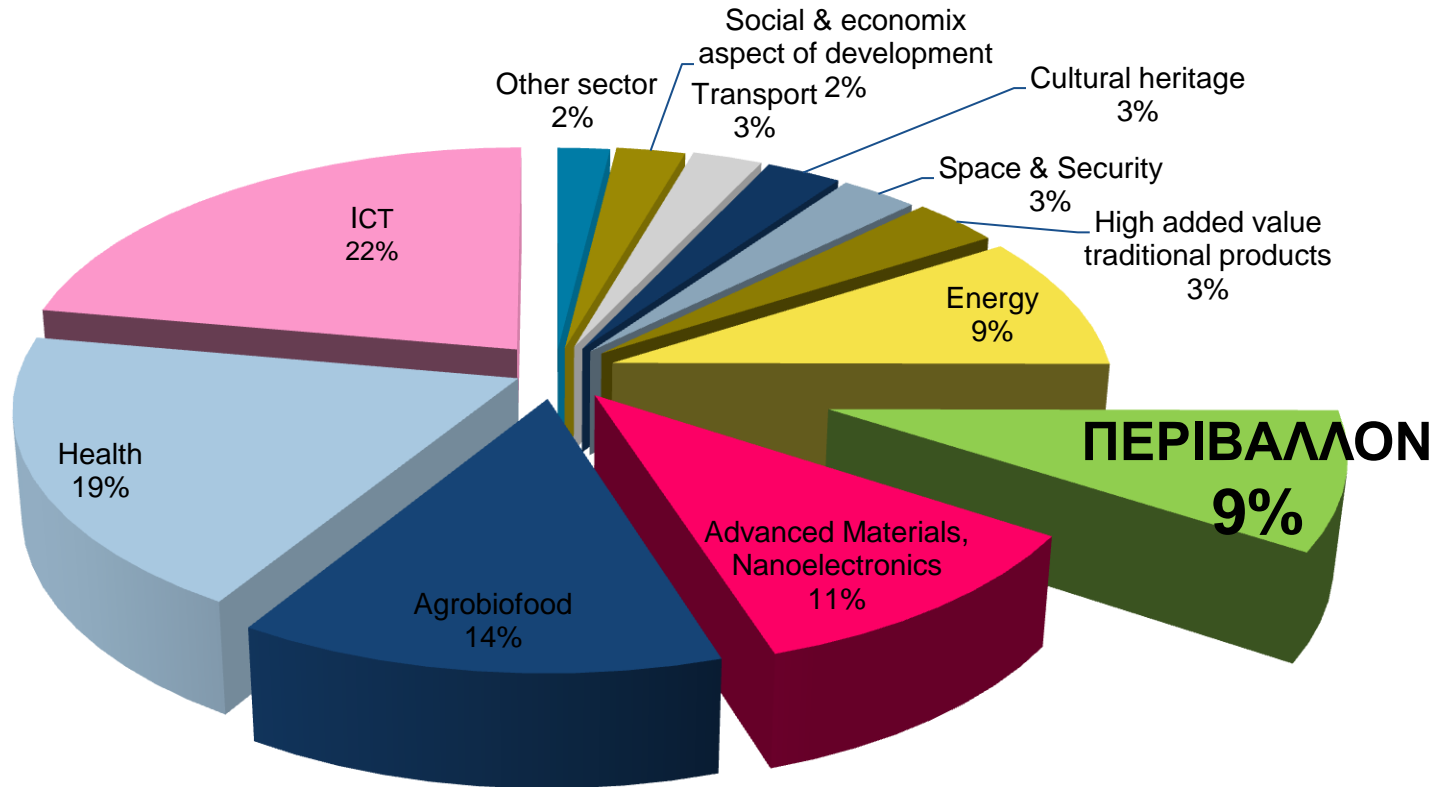
Θεματικές Συνέργειες Έξυπνης εξειδίκευσης με Ορίζοντα 2020

Ανάλυση Τομέα στην προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο

ΕΣΠΑ – Κατανομή Χρηματοδότησης ανά θεματική Προτεραιότητα

Πηγή: ΓΓΕΤ - Reference date 11/3/2014 – ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ

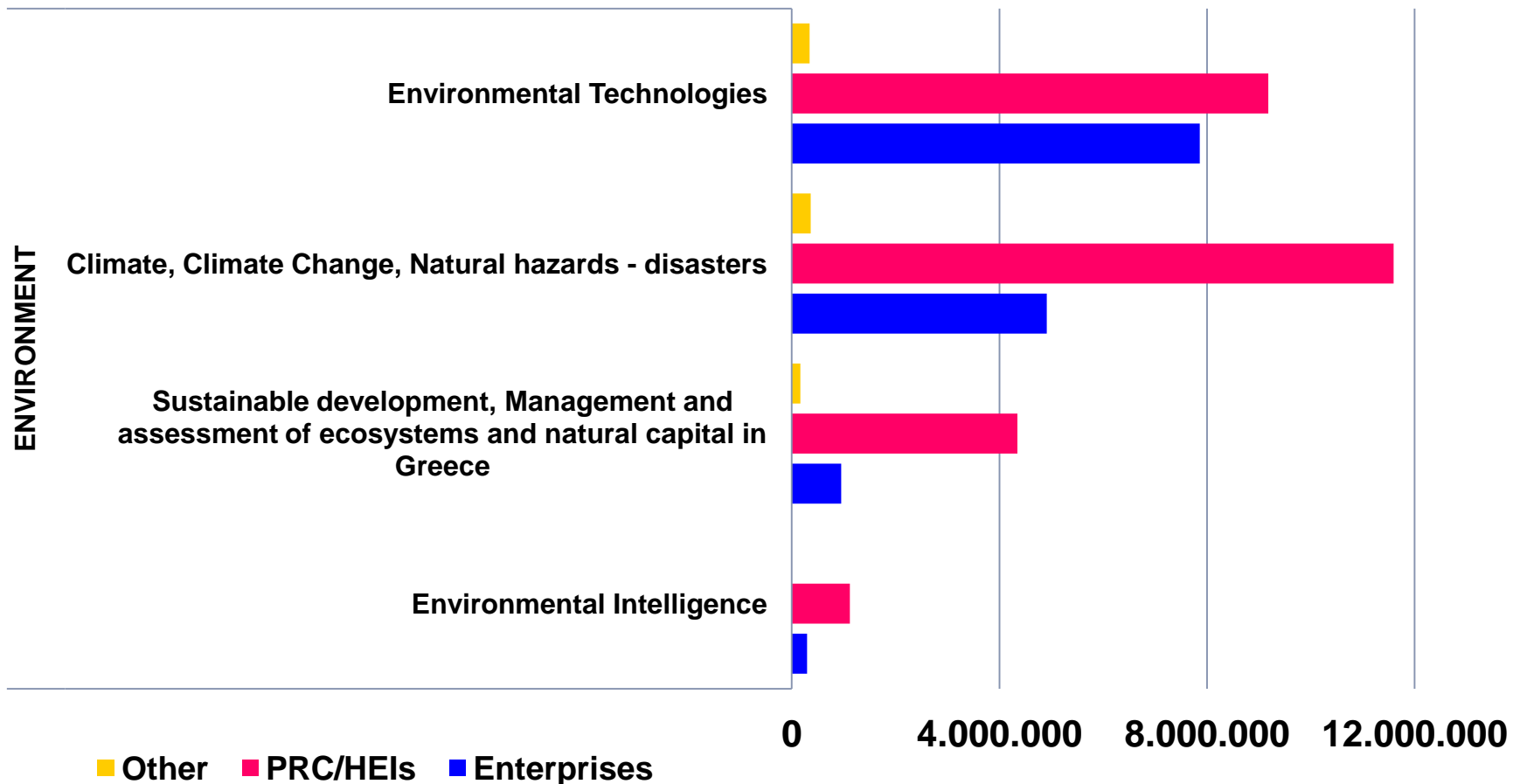

Structural Funds

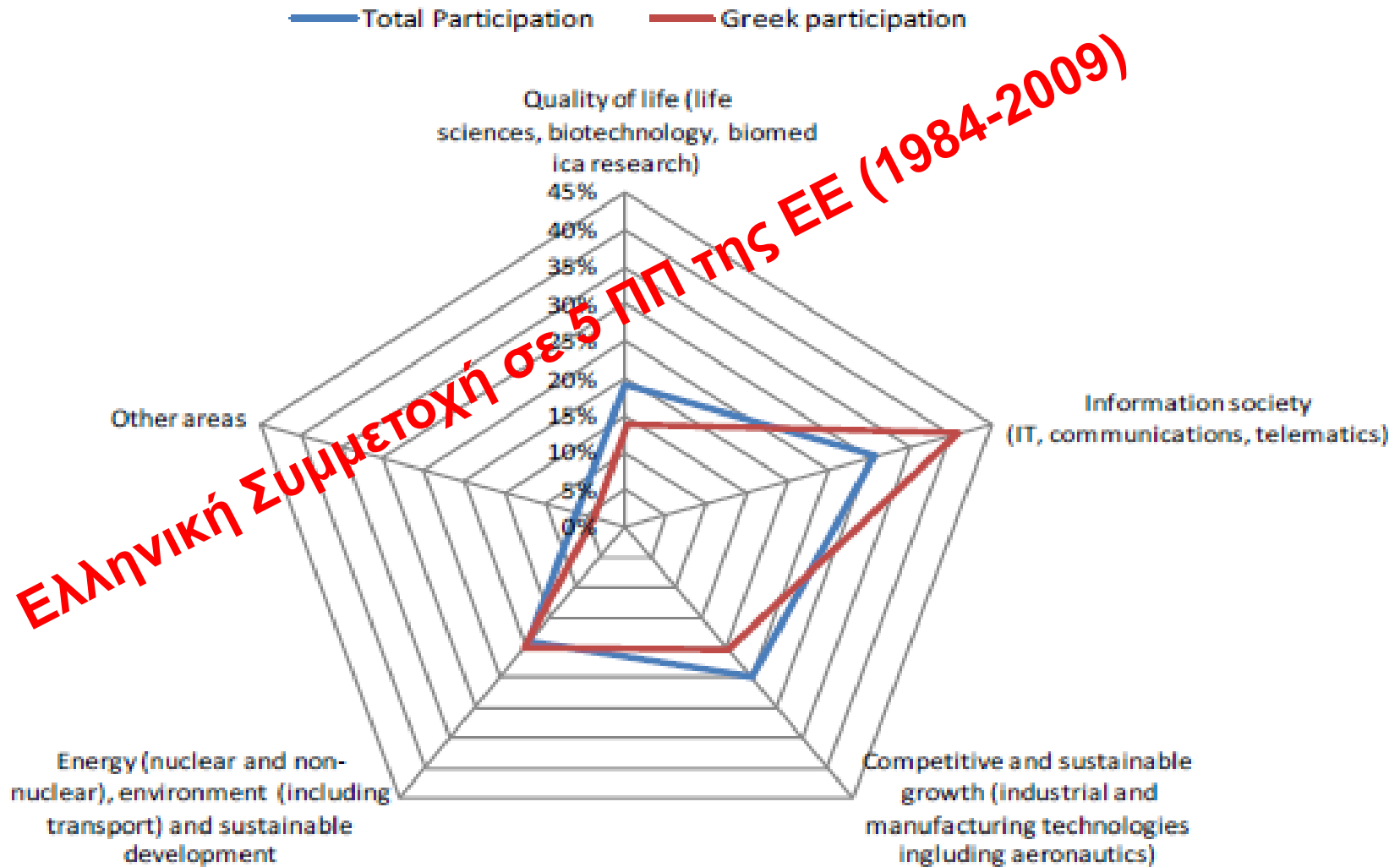
Ανάλυση Τομέα στην προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο

NSRF: Analysis of Environment thematic priority performance

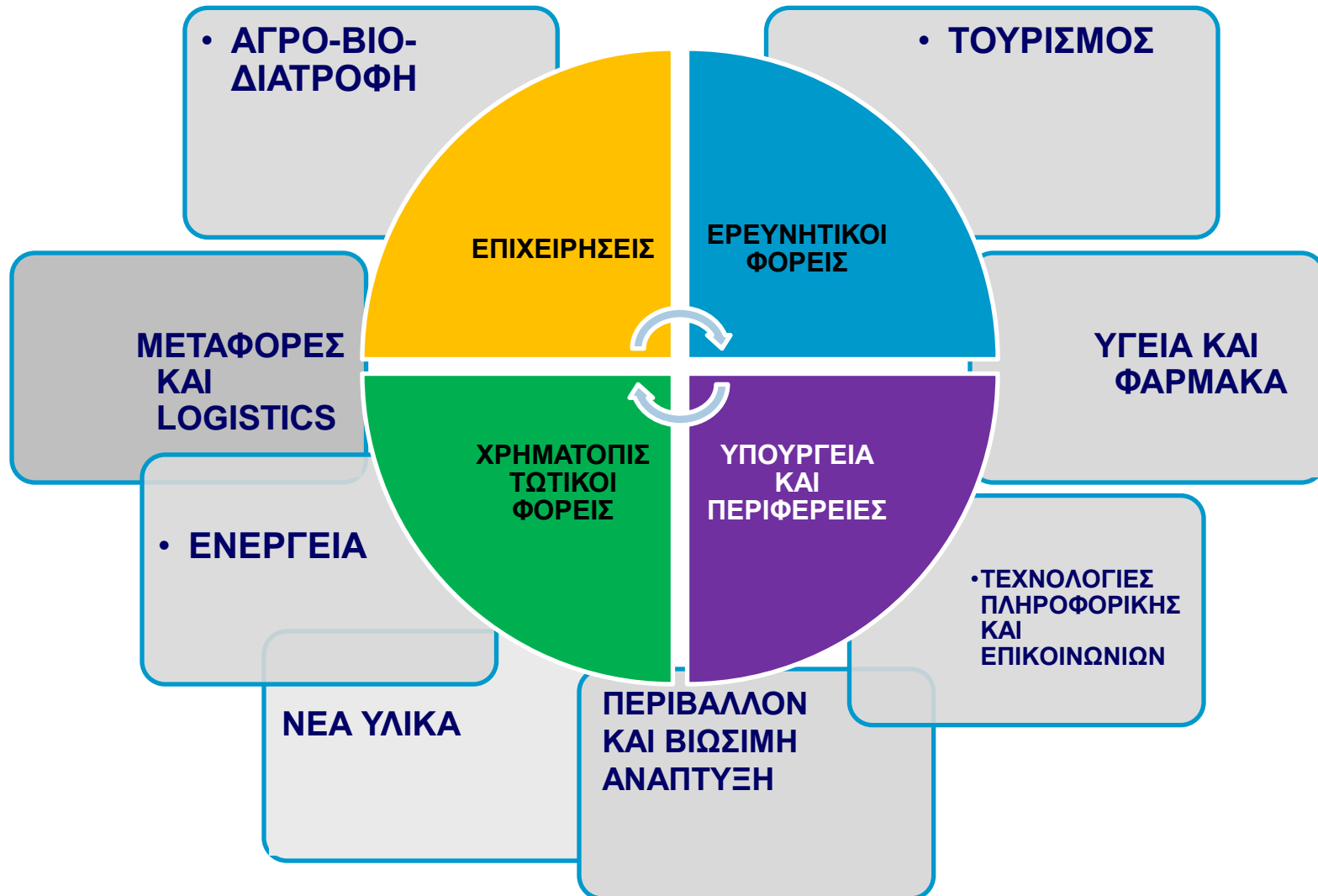
Source: GSRT - Reference date 11/3/2014 - Public expenditure

Οι περισσότερες υποσχόμενες οικονομικές δραστηριότητες μπορούν να υποστηριχθούν από την «Αριστεία» στην Επιστήμη και Τεχνολογία

Διαμόρφωση προτεραιοτήτων μέσω Πλατφορμών Καινοτομίας

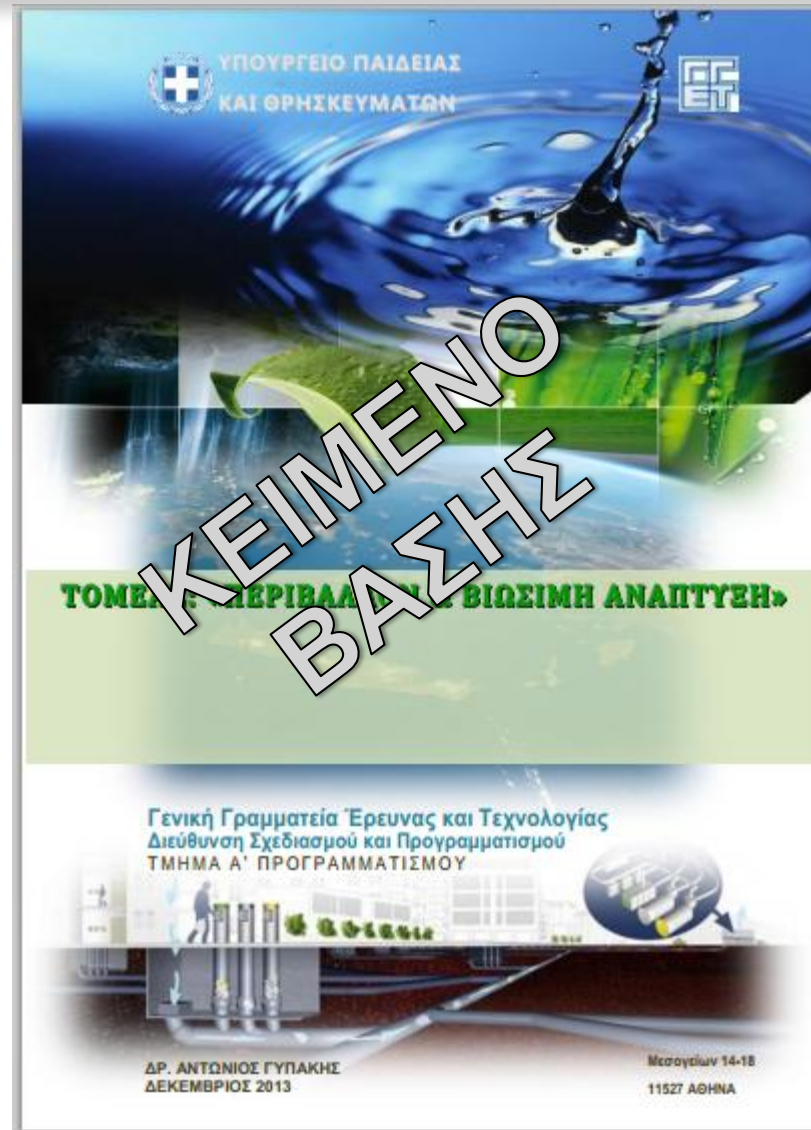

Πλατφόρμα Καινοτομίας Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξης / βήματα προτεραιοποίησης

Δεδομένα σχετικά με τον τομέα, περιέχουν:

- Διεθνείς τάσεις
- Η2020 πολιτικές
- FP7 performance data
- Ελληνικές Οικονομικές μελέτες από
✓ ΣΕΒ, IOBE, κ.λπ.
- Παγκόσμιες οικονομικές μελέτες (McKinsey Global Institute, World Economic Forum and INSEAD, OECD-Internet Economy Outlook 2012)
- Οδηγίες του Position paper της ΕΕ
- Προτάσεις Τομεακών Επιστημονικών Συμβουλίων (ΤΕΣ)
- Στοιχεία των Περιφερειακών RIS3
- Δεδομένα επιστημονικών Δημοσιεύσεων

Χρησιμοποιήθηκαν στην προετοιμασία εξειδικευμένης ανάλυσης του τομέα σε ένα κείμενο βάσης που συζητήθηκε στην πλατφόρμα

- Υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της πλατφόρμας Καινοτομίας της ΓΓΕΤ «Περβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη»
- Ανοιχτή Δομή, συντονισμός από ΓΓΕΤ, κυρίως ανταλλαγή πληροφορίας και προτάσεων πραγματοποιώντας συναντήσεις όταν παραστεί ανάγκη.
- 81 Μέλη Πλατφόρμας:

Αρ. Συμμετεχόντων	Kind of Participants
25	από επιχειρήσεις
7	από Βιομηχανικούς Συνδέσμους
12	από Πανεπιστήμια
18	από Ερευνητικά Κέντρα
5	Υπουργεία (π.χ. 2 εκπρόσωποι από ΥΠΕΚΑ, 2 από ΥΠΑΝ, 1 Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης)
1	Άλλοι (NGO, e.g. WWF)
13	Ανοιχτή στις Περιφερειακές αρχές
81	Σύνολο

Η στρατηγική ανάπτυξης του τομέα εκτείνεται σε δραστηριότητες που έχουν μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης μέχρι το 2023

Στήριξη της επιχειρηματικότητας για συνεργασία με τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που διαχειρίζονται τα απόβλητα είτε αστικά είτε βιομηχανικής προέλευσης ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερου βαθμού εκμετάλλευση της αξίας των ως υλικού για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ενεργειακή αξιοποίηση.

Στήριξη της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας σε προϊόντα και υπηρεσίες αντιρρύπανσης και απορρύπανσης με έμφαση στην «πράσινη επιχείρηση» και στην βιομηχανική συμβίωση.

Παραγωγή υψηλής ποιότητας περιβαλλοντικών υπηρεσιών προς την κοινωνία για αύξηση της διαφάνειας και άμβλυνσης των κοινωνικών αντιδράσεων, διευκολύνοντας την εμπλοκή των επιχειρήσεων στην μελέτη και διατήρηση των περιβαλλοντικών πόρων και της βιοποικιλότητας. Στο πλαίσιο αυτό θα επιδιωχθεί η έρευνα και η ανάπτυξη καινοτομιών στο σχεδιασμό καταπολέμησης φυσικών καταστροφών, στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, στην αξιοποίηση της γενετικής πληροφορίας της βιοποικιλότητας, στην βελτίωση της πρόσβασης των ενδιαφερομένων στην περιβαλλοντική πληροφορία και η συμμετοχή των επιχειρήσεων στην διατήρηση των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας.

Κύρια στοιχεία της προτεινόμενης στρατηγικής (1)

Η κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων με την συνεπικουρία πόρων του νέου ΕΣΠΑ (ΣΕΣ) 2014-2020 για την επίτευξη των εθνικών στόχων στην συμπλήρωση της ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης ρευμάτων αποβλήτων με υψηλή προστιθέμενη αξία και προοπτικές επιχειρηματικής βιωσιμότητας, λαμβάνοντας υπ' όψιν την αρχή ο ρυπαίνων πληρώνει και την αρχή της ευθύνης του παραγωγού.

Η συμπόρευση της έρευνας και ανάπτυξης με τις επενδύσεις για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών που θα επιλύσουν βασικά περιβαλλοντικά προβλήματα, στοχεύοντας στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της ελληνικής οικονομίας μαζί με την διατήρηση και αξιοποίηση του φυσικού κεφαλαίου της χώρας.

Κύρια στοιχεία της προτεινόμενης στρατηγικής (2)

Η παραγωγή εξειδικευμένων στελεχών για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών των αλυσίδων αξίας που αφορούν τόσο στον Τομέα Περιβάλλοντος όσο και στις υπόλοιπες οικονομικές δραστηριότητες με έμφαση στην κάλυψη των αναγκών για περιβαλλοντικό έλεγχο, θα πρέπει να επιδιωχθεί διότι αποτελεί βασική ανάγκη της οικονομίας.

Η συγκέντρωση της προσπάθειας και των πόρων μέσω της εγκαθίδρυσης συνεργατικών σχημάτων (ενεργών δικτύων) στον ερευνητικό ιστό της χώρας και οικονομικών εργαλείων παρέμβασης στην επιχειρηματικότητα που συνδυάζουν την ενίσχυση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας με την ενίσχυση της ανάπτυξης και εκμετάλλευσης προϊόντων και υπηρεσιών που προκύπτουν από τα ερευνητικά αποτελέσματα.

Ειδικές Δράσεις του Τομέα Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη

Ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών και τεχνολογιών αιχμής για τη διαχείριση βιομηχανικών αποβλήτων μεγάλης οικονομικής σημασίας

Ανάπτυξη προηγμένων τεχνολογιών για την αντιρρύπανση-απορρύπανση με έμφαση στη θαλάσσια ρύπανση και τα συστήματα υπόγειων υδάτων

Έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με την προστασία της βιοποικιλότητας

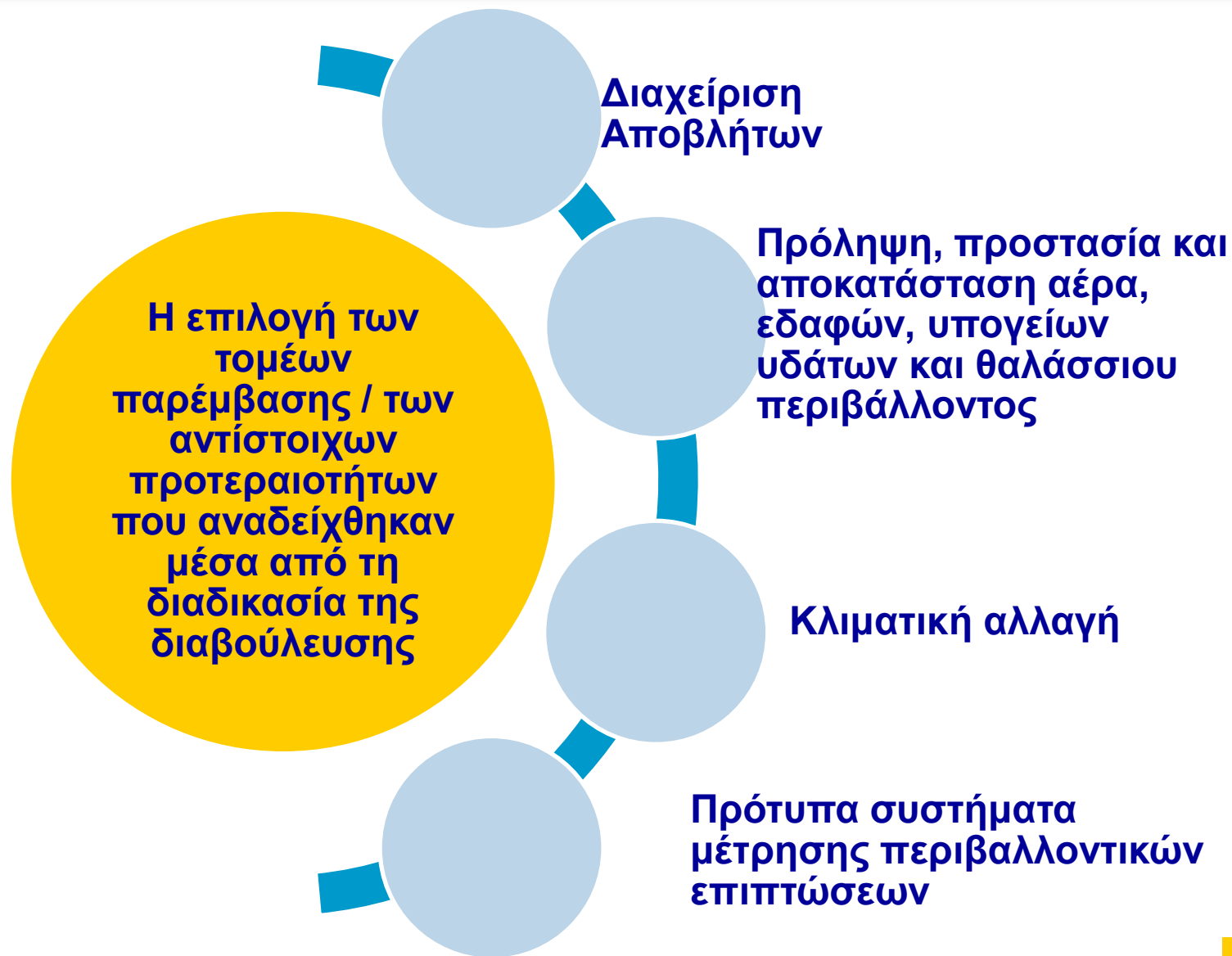
Έρευνα και ανάπτυξη για την οικολογική αποκατάσταση των εδαφών και των φυσικών πόρων, καθώς και τον αειφόρο σχεδιασμό πολιτικής με βάση τις οικοσυστημικές υπηρεσίες

Έρευνα και ανάπτυξη για την προστασία των φυσικών πόρων και ειδικότερα του νερού και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων

Έρευνα και ανάπτυξη για την πρόβλεψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

Λογική Παρέμβασης (1)

Η αντιμετώπιση των αναπτυξιακών προκλήσεων στους τομείς προτεραιότητας θα βασιστεί σε ένα μείγμα πολιτικής το οποίο ικανοποιεί επιμέρους ειδικούς στόχους όπως περιγράφεται στον πίνακα που ακολουθεί και αναλύονται στη συνέχεια

Αναπτυξιακή ανάγκη/ πρόκληση	Ειδικοί Στόχοι	Δράσεις	Ταμείο	ΘΣ και ΕΠ
Στήριξη της πράσινης επιχειρηματικότητας	<i>Διαχείριση ή και εκμετάλλευση των αποβλήτων</i>	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.1.1 Ολοκληρωμένα ερευνητικά έργα με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών για την διαχείριση και εκμετάλλευση των αποβλήτων στις κατηγορίες προτεραιοτήτων. Τα έργα υλοποιούνται από εξειδικευμένες ΜΜΕ και εάν είναι αναγκαίο και με ΑΕΙ και Ερευνητικά κέντρα 	ΕΤΠΑ	ΘΣ 1, ΕΠ 1β
	<i>Νέα προϊόντα και υπηρεσίες αντιρύπανσης/απορρύπανσης</i>	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.2.1 Εφαρμοσμένη έρευνα για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας με ή χωρίς συνεργασίες με ΑΕΙ και ΕΚ. Η ενίσχυση απευθύνεται σε νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις. 	ΕΤΠΑ	ΘΣ1, ΕΠ 1β
		<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.2.2 Ενθάρτυση της ανάπτυξης και εφαρμογής του Green public procurement. 	ΕΤΠΑ	ΘΣ1, ΕΠ 1β
		<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.2.3 Διάχυση νέων καθαρών τεχνολογιών σε παραδοσιακούς κλάδους 	ΕΤΠΑ	ΘΣ3, ΕΠ 3δ (?)

Λογική Παρέμβασης (2)

Αναπτυξιακή ανάγκη/ πρόκληση	Ειδικοί Στόχοι	Δράσεις	Ταμείο	ΘΣ και ΕΠ
Στήριξη της πράσινης επιχειρηματικότητας	<i>Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών</i>	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.3.1 Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων του FP7 και εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων (των οποίων τα δικαιώματα εκμετάλλευσης τα έχουν οι δικαιούχοι) με στόχο την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών Δράση 4.3.2 Ενίσχυση επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών για την κατοχύρωση ερευνητικών αποτελεσμάτων με διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Δράση 4.3.3 Έργα επίδειξης για τη διάχυση αποτελεσμάτων ΑΕΙ-ΕΚ 	ΕΤΠΑ	ΘΣ1, ΕΠ 1β
	<i>Ενίσχυση των start-ups και spin-offs</i>	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.4.1 Δράσεις τύπου proof of concept για την εμπορική αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων 	ΕΤΠΑ	ΘΣ1, ΕΠ 1β
		<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.4.2 Ενίσχυση επενδύσεων για την ίδρυση start-ups και spin-offs 	ΕΤΠΑ	ΘΣ3, ΕΠ 3δ

Λογική Παρέμβασης (3)

Αναπτυξιακή ανάγκη/ πρόκληση	Ειδικόί Στόχοι	Δράσεις	Ταμείο	ΘΣ και ΕΠ
Ανάπτυξη της γνώσης σε αναδυόμενους τομείς και σε τομείς αιχμής	Ανάπτυξη ερευνητικών υποδομών και αξιοποίησή τους από τις επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των πρότυπων συστημάτων μέτρησης)	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.5.1 Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών στους τομείς προτεραιότητας με έμφαση στην παροχή ερευνητικών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις Δράση 4.5.2 Κίνητρα συνεργασίας επιχειρήσεων με τις ερευνητικές υποδομές (υποστηρικτικές δράσεις ενίσχυσης της πρόσβασης στις ερευνητικές υποδομές) 	ΕΤΠΑ	ΘΣ1, ΕΠ 1α
	Ανάπτυξη της γνώσης σε αναδυόμενους τομείς που αναμένεται να μεταβάλλουν την αγορά	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.6.1 Ερευνητικά έργα βασικής έρευνας σε αναδυόμενους τομείς που αναμένεται να μεταβάλλουν την αγορά 	ΕΤΠΑ	ΘΣ1, ΕΠ 1α (να επιβεβαιωθεί η επιλεξιμότητα)
	Ανάπτυξη συνεργασιών στους επιμέρους τομείς και τις σχετικές αλυσίδες αξίας	Ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.7.1 Ενίσχυση υφιστάμενων (μετά από αξιολόγηση της έως τώρα πορείας τους) και υποστήριξη νέων clusters 	ΕΤΠΑ
	Ανάλυση επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.7.2 Κίνητρα για την αξιοποίηση των ερευνητικών υποδομών (υποστηρικτικές δράσεις ενίσχυσης της πρόσβασης στις ερευνητικές υποδομές). 	ΕΤΠΑ	ΘΣ1, ΕΠ 1β ή 1α

Λογική Παρέμβασης (4)

Αναπτυξιακή ανάγκη/ πρόκληση	Ειδικοί Στόχοι	Δράσεις	Ταμείο	ΘΣ και ΕΠ
Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	Ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανταπόκριση του ανθρώπινου δυναμικού στις προκλήσεις	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.8.1 Επαγγελματική κατάρτιση στους ακόλουθους τομείς: Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, παροχή υπηρεσιών, ανάπτυξη εξαγωγών κλπ. 	ΕΚΤ	ΘΣ8 (ε)
		<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.8.2 Υποτροφίες διδακτορικών και μεταδιδακτορικής έρευνας σε συνεργασία με τη βιομηχανία 	ΕΚΤ	ΘΣ1 2(γ)
		<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.8.3 Απασχόληση επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού στη βιομηχανία 	ΕΚΤ	?
Ανάπτυξη εξωστρέφειας των επιχειρήσεων	Αύξηση της διείσδυσης των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών στη διεθνή αγορά	<ul style="list-style-type: none"> Δράση 4.9.1 Συμμετοχή επιχειρήσεων σε διεθνείς εκθέσεις και συνέδρια, οργάνωση επιχειρηματικών αποστολών, ανάπτυξη δικτύων πώλησης πράσινων τεχνολογιών κ.λπ. Δράση 4.9.2 Διάδοση του θεσμικού πλαισίου για τα πράσινα προϊόντα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα 	ΕΤΠΑ	ΘΣ3 (γ)

Συνέργειες μεταξύ τομέων και τεχνολογιών

	Ενεργειακές Τεχνολογίες	Περιβαλλοντικές Τεχνολογίες	ΤΠΕ	Τεχνολογίες Υλικών	Αγρο- επιστήμες	Ιατρική Τεχνολογία	Νανοτεχνο- λογία, Φωτονική
Αγροβιοδατροφή	Yellow	Red	Red		Red	Red	Red
Περιβάλλον/ οικοκαινοτομία	Red	Light Blue	Red	Light Blue	Yellow	Light Blue	Light Blue
Ενέργεια	Red	Red	White	Red	Yellow	White	Red
Τουρισμός και Βιομηχανία της Εμπειρίας	Light Blue	Red	Red	Red	Light Blue	Yellow	
Υγεία και Φαρμακευτικά	Light Blue	White	Yellow	White	Red	Red	Yellow
Κοινωνία της Πληροφορίας	Yellow	Red	Red	Light Blue	Yellow	White	Light Blue
Υλικά και Κατασκευές	Red	Red	White	Red	White	White	Red
Μεταφορές και Logistics	Light Blue	Red	Red	Light Blue	Light Blue	White	Light Blue

**Ενημερωτική Ημερίδα
για την Ενέργεια και το Περιβάλλον στον Ορίζοντα 2020**

Ευχαριστώ για την Προσοχή σας